

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference number.

Handwritten text, likely a name or title.

Handwritten text, possibly a date or location.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

Պ. Պ. ԳՍԷԼԳՅԵՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԸՆԴՈՐՁԱԿ ԲՈՒՄԲԱՆ

ԲՈՒՐՅԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ

Ի ՊԷՏՍ

Ա. Ա. Գ. ԳՂԱՐԺԱՐԱՆՆՈՑ

معارف نظارت جليله سنك رخصتیه طبع اول سنه

Կ. ԳՂԱՐԺ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՂԱՐԺԱՐԱՆՆՈՑ ԳՂԱՐԺԱՐԱՆ

Գ Յ Յ Ն

٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

Ամբողջ, ամեն . | հեղեղի հեղեղ
 Տե-տե . հեղեղի հեղեղ . | հեղեղի հեղեղ
 կրթականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Համարա- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 բոյ .
 Համարիչ , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 համարաւան .
 Համարան , ան- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 անհամարանից .
 Ազգականից , ազ- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 գական .
 Ընկերականից , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 կենականից .
 Հարիւր , շիտակ . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Միշտ . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Արցունք վազել , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 արտասուել .
 Տե-տե . հեղեղի հեղեղ . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Ամեն . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Բասկ , պայու- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 սակ .
 Փոքր պայու- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 սակ .
 Միշտ . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Համար , խոր- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 հարց , խելից . ուղղու-
 թիւն , ոճ , օրինակ .
 Հեղեղակալ , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 հեղեղակալ .
 Հեղեղակալից , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 հեղեղակալից .
 կին մարդ . Հընդ- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 կատան .
 կրկնապատ . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 թիւն .
 Հեղեղաւ- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 սան .

Տե-տե հեղեղ . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Արքայական . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Խրատանա- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 կից , սեղանականից .
 Ընկեր , ուղեկից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 նմանուց , հանգոյն .
 Արհեստականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 ձեռն , ջանք , աշ- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 խատու թիւն . հոգ , խնամք
 (Յ-ի . հեղեղի հեղեղ) .
 Համազգի , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 համասեա .
 Գրացի . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Արարելու , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 նմանօրինակ .
 Արարելու , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 սմբնօրինակ .
 Վիճականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Ետականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Ընկեր , հա- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 մարդ . ձեռք ձեռքի .
 Արտակից , հա- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 մարդ .
 Ընկեր , խոսու- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 կից . մարդիկ .
 Խորհրդականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Արդեկից , | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Միտղոյն , հա- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 մարդ .
 Մանգականից - հա- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 մարդ .
 Նշանակողին . . . . . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Համարի . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Գրացի , շնոր- | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 հարկից .
 Ընկեր - լծականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Քաղաքականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ
 Ընկերականից . | հեղեղի հեղեղի հեղեղ

Անպարտելի | անհաղթելի
 Առանձն, առ | անհանգիստ
 առջեկայ |
 Ժողովուհ | անհանգիստ
 զսահմանայ |
 Բարան, պար | անհանգիստ
 ստակ (Յոթ, զարգ, հե-
 նի) |
 Փրկել, փրկող | անհանգիստ
 փրկել, զարգ | անհանգիստ
 Թիւր, շեղ | անհանգիստ
 կայ |
 Պատրեկայ | անհանգիստ
 սահմանակ, սեպհա-
 կան |
 Անպահու | անհանգիստ
 նար |
 Առնեկ, քան | անհանգիստ
 ուս - պարտաւ ձեռնակ
 (պարտե) |
 Կը, մաւ | անհանգիստ
 Չարացուհի | անհանգիստ
 Գրուս | անհանգիստ
 Տարբուս | պարտեկ
 կուս |
 Գիթ | անհանգիստ
 Պահաւարայ | անհանգիստ
 Մայր, Կարայ | անհանգիստ
 Տեր, ունեցող, բա | անհանգիստ
 ստեղծ (անհանգիստ
 ուղի, մտ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Փակողակ | անհանգիստ
 Բողոց | անհանգիստ
 Բովանակու | անհանգիստ
 թիւն (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) | անհանգիստ
 կայ |

Տեւել | անհանգիստ
 Մեծ | անհանգիստ
 Բնորոշու | անհանգիստ
 կող |
 Բնորոշու | անհանգիստ
 կայ |
 Տարածեկ | անհանգիստ
 զրուս - զսահմանակ |
 Կրտ | անհանգիստ
 ստեղծ |
 Ապարտ, ա | անհանգիստ
 կնիստայ |
 Բարեկարգ | անհանգիստ
 կանանուս, կարգուս |
 Ապարտ, գու | անհանգիստ
 յիցող |
 Պատմուս | անհանգիստ
 փրկողուս |
 Վերջուս | անհանգիստ
 փրկողուս |
 Վերջ, կուս | անհանգիստ
 թու |
 Կրտուս | անհանգիստ
 Սիսուս | անհանգիստ
 ձեկ (պարտե) |
 Փուշուս | անհանգիստ
 ձեկ |
 Փուշուս, քան | անհանգիստ
 կայ, ստուս, կար |
 թու |
 Մեղեկայ | անհանգիստ
 սահմանակ |
 Խառնուս | անհանգիստ
 կար |
 Կարուս | անհանգիստ
 Կարայ (Յոթ) | անհանգիստ
 կայ |
 Պղծուս, փայ | անհանգիստ
 թու |

Միս էլիկուս | անհանգիստ
 Եւ | անհանգիստ
 Յաստայ |
 Գնեկ | անհանգիստ
 Տեւել | անհանգիստ
 հանգ |
 Տեւել | անհանգիստ
 զարգ |
 Բարեկարգ | անհանգիստ
 թու |
 Բեթ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Պարտուս | անհանգիստ
 զարտ |
 Ան, աղբիւր | անհանգիստ
 փրկող (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Ղեկեղայ, յա | անհանգիստ
 ստեղծ, կող, զրուս |
 Այսուհետեւ | անհանգիստ
 յա |
 Բրտու | անհանգիստ
 Բարեկարգ, կարեկարգ | անհանգիստ
 ձեկ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Տեւել | անհանգիստ
 Ղեկեղայ | անհանգիստ
 Քարայ (Յոթ) | անհանգիստ
 ձեկ (պարտե) |
 Քարայ | անհանգիստ
 Տեւել | անհանգիստ
 ձեկ |
 Քարու | անհանգիստ
 թիւն, զարգուս (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Տեւել | անհանգիստ
 ձեկ |
 Կարուս | անհանգիստ
 ձեկ |
 Վերջուս | անհանգիստ
 փրկողուս | անհանգիստ
 ձեկ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |

Միս էլիկուս | անհանգիստ
 Եւ | անհանգիստ
 Յաստայ |
 Գնեկ | անհանգիստ
 Տեւել | անհանգիստ
 հանգ |
 Տեւել | անհանգիստ
 զարգ |
 Բարեկարգ | անհանգիստ
 թու |
 Բեթ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Պարտուս | անհանգիստ
 զարտ |
 Ան, աղբիւր | անհանգիստ
 փրկող (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Ղեկեղայ, յա | անհանգիստ
 ստեղծ, կող, զրուս |
 Այսուհետեւ | անհանգիստ
 յա |
 Բրտու | անհանգիստ
 Բարեկարգ, կարեկարգ | անհանգիստ
 ձեկ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Տեւել | անհանգիստ
 Ղեկեղայ | անհանգիստ
 Քարայ (Յոթ) | անհանգիստ
 ձեկ (պարտե) |
 Քարայ | անհանգիստ
 Տեւել | անհանգիստ
 ձեկ |
 Կարուս | անհանգիստ
 ձեկ |
 Վերջուս | անհանգիստ
 փրկողուս | անհանգիստ
 ձեկ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |

Միս էլիկուս | անհանգիստ
 Եւ | անհանգիստ
 Յաստայ |
 Գնեկ | անհանգիստ
 Տեւել | անհանգիստ
 հանգ |
 Տեւել | անհանգիստ
 զարգ |
 Բարեկարգ | անհանգիստ
 թու |
 Բեթ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Պարտուս | անհանգիստ
 զարտ |
 Ան, աղբիւր | անհանգիստ
 փրկող (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Ղեկեղայ, յա | անհանգիստ
 ստեղծ, կող, զրուս |
 Այսուհետեւ | անհանգիստ
 յա |
 Բրտու | անհանգիստ
 Բարեկարգ, կարեկարգ | անհանգիստ
 ձեկ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |
 Տեւել | անհանգիստ
 Ղեկեղայ | անհանգիստ
 Քարայ (Յոթ) | անհանգիստ
 ձեկ (պարտե) |
 Քարայ | անհանգիստ
 Տեւել | անհանգիստ
 ձեկ |
 Կարուս | անհանգիստ
 ձեկ |
 Վերջուս | անհանգիստ
 փրկողուս | անհանգիստ
 ձեկ (Յոթ, զարգ, անհան-
 գիս) |

Բաղձալի էր ինձ այսու հանդերձ յիշեալ գործը պատ-
րաստուած ընդարձակութեամբն ի հրապարակ հանել ,
եթէ պատրանք եւ նենգութիւն չարդիւէին զիս . այլ
պարտաւորեցայ համառօտել զայն՝ զեղչելով առ այժմ
Քաղ. բառից մասն , եւ ամիտօրէից Օսմ. լեզուի մէջ գոր-
ծածութիւն ունեցող ամէն տեսակ բառեր , Արար. Պարս.
եւ Թուրքերէն՝ իրենց գործնական եւ աշխարհարար նը-
շանակութեամբք . եւ ահա այդ համառօտեալն է ներկայ
գործն , զոր ընդունած է Ազգ. Վարչութեան Պատ. Ու-
սումնական Խորհուրդն քննել եւ վաւերացնել :

Բառագիրքս կը պարունակէ մօտ 20000 բառ , որոց
մէջ են նաեւ գիտականք , արհեստականք եւ այլն :

Նոքա որ կարող են գնահատել սոյնգունակ աշխա-
տութեան մը ծանրութիւնն , սկիտի համոզութիւն թէ չկայ
ինձ համար յայսմ նիւթական շահ , մանաւանդ նկատա-
զութեան աննյով զիս բամառչիլի գինն , որով կարող
պիտի լինի մէն մի աղքատիկ ուսանող հաս մ'ունենալ
այնչափ գիւրագին . ինձ մնացած է ակնկալութիւն մը
միայն արժանանալու ներողամտութեան այն թերու-
թեանց համար որ այս անաջին առթիւ սարգած են ակա-
մայ , խորհելով որ չէր ննար անթերի ի մէջ բերել այսօ-
րինակ ծանրակշիռ գործ մը առանձին աշխատութեամբ :
Այս առթիւ կը խոստանամ ընդ փոյթ մամուլ յանձնել
գործոյս ընդարձակն , հանդերձ Քաղիարէնով , ինչպէս
նաեւ Հայերէնէ ի Թուրքերէնն , զորս խնամով պատ-
րաստած եմ կանխաւ , զստահ լինելով միշտ թէ պիտի
արժանանամ , որպէս ցարդ , հասարակաց ներողամտ
ընդունելութեանն :

ՅԱՌԱԶԱԲԱՆ

Թէ որքան անհրաժեշտ էր ցարդ Հայերէն հրատարակութեանց կարգն ունենայ բառազիրք մը Տաճ. է ի Հայ հարկ շունիմք բացատրել, զի չէ հնար երեսակայել Տաճկաստանցի հայ անհատ որ չկարէ ճանչել նորա կարեւորութիւնն :

Քսան տարիէ ի վեր մանուսնող անհրաժեշտ հարկաւոր գասուած է թուրքերէն լեզուի ուսումնի Տաճկաստանցի հայուն համար . սղգն իրաւամբ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ արեօզ պիտոթեան լեզուին ընդհանրացման, որոյ նիւթական ու բարոյական օգուտներն սղգովին կը ճանաչէ . այլ թէ որքան աածունելի էր ցարդ ուսուցչաց այդ պաշտման առանց պիտոնի բառազիրք, կարելի չէ ի միտ անուլ :

Բազմաթիւ բառարանք արդարեւ կը զետան հրատարակելի մըայ, Տաճ. է ի Տաճ. թուրք տառերով, Տաճ. է ի Քաղ. թուրք տառերով, Տաճ. է ի Հայ. հայ տառերով եւայն, եւայն, որոց սակայն եւ ոչ մին կը ծառայէ Հայ մանկուոցն թիւրքն լեցնելու . զոր օրինակ, համբախ կը զանէ առաջինն մէջ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰۰ բանն եւ նշանակեալ կը տեսնէ ۱۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰, զորս ոչ միայն չէ կարող հասկընար, այլ չգիտէ նաեւ հնչել . նոյնպէս կը գտնէ զայն երկրորդին մէջ եւ նշանակեալ կը տեսնէ affliction, chagrin, peine, զորս հաւանական է թէ չհասկնայ, ըստ որում Հայ ուսանողն ընդհանրապէս աւելի խակ է Վաղխարէնի մէջ քան որչափ Տաճկերէնի մէջ . գաղով երրորդին, միջեւ խակ զայն զործածելու անկարող է, ըստ որում անշուշտ չգիտէ բառին հնչումն, երբ այն ծախթ չէ իրեն, ուստի եւ չկարէ գտնել խակ այսուրեւնի

կարգն . օրինակ իմն +Ե՛-րէ : +Է՛րէ : +Է՛-րէ : +Ե՛րէ : +Ե՛րէ-ր :
 +Ե՛րէ : +Ե՛րէ : +Ե՛-րէ-ր : +Ե՛րէ : և ր մէկը վնասէ այսու-
 բէնի կարգաւ . թողումք այդ բառադրոց բազմաթիւ բա-
 սերու պահատութիւնն , անթիւ սխառներն , խանակ
 գտակարգութիւնն , այլովքն հանդերձ . ուրիշն անհրա-
 ժեշտ էր ուսանողին հմտագոյն դասատու մ'ունենայ միշտ
 իւր բով , որ իւրաքանչիւր բառի նշանակութիւնն ու
 նշումն ուսուցանէր նոնա ի հարկին . հետևաբար կա-
 բնէք բնել թէ մեզ Հայոցս համար Տաճկերէն բառադիրք
 չկայ , եւ չենք կարող նաև անտեսել թէ քրդիսի գրծ-
 ուարութիւն կայ իրաց այս վիճակիս մէջ Տաճկերէնն ու-
 սանիլ , թողումք ուսանող մանկուոյն օրինաւոր արը-
 ատունքն ու արդար զգումնքն ի մասին աշխատութեան
 յուսումն նոյն ընդոյի :

Ան պէտք մը , զոր արդարև ժողոց ընտլ պարտ
 էր . եւ իրատմբ թախանձագին առջարկք չէին դող-
 բեր տեղալ յիս ի բազմաց հետէ՛ ըստ ասանայնի օգտա-
 կար բառադիրք մը հրապարակ հանելու համար :

Արդարև անձամբ իսկ զգացի այդ անխուսափելի
 պէտքն ուսուցչութեան հրապարակի վրայ քսան երկու
 տարիներէ ի վեր . իզձ եւ կամք չպակեցան յիս այսպիսի
 գործի մը ձեռնարկելու մասին . այլ յամեղոց յին զիս բող-
 մազան դժուարութիւնք , որք հանդէպ կ'եղեն բառադիրք
 յօրինողի մը , մանաւանդ երբ չունի նա իւր առջև ար-
 ցէն պատրաստ գէթ թերակատար աշխատասիրութիւն
 մը յառաջնորդութիւն գործոյն զոր կը ձեռնարկէ յօրինել :
 Աշխատեցայ հուսկ յետոյ կազմել նոր գրութեամբ Օսման
 ընդարձակագոյն բառադիրք մը , հանդերձ Քաղ . եւ
 Հայ . նշանակութեամբք , եւ մտածեցի հանել ի լոյս յանձ-
 նարարութեամբ Ազգ . Աթմական Խորհրդոյ . սակայն դա-
 արն պարագայք ընկրկեցին զիս ցարգ :

ԱՌ

ՈՐԴԵԱԿ ԻՆՐ ՍԻՐԵԼԻ

ՉԱԶԱՆ Պ. ԳԱԼԸՊՃԵԱՆ

Ն Ո Ի Ի Է

ԾՆԵԼԱՍԷՐ ԽԱՆԴԱԳԱՏԱՆՕՔ

Ի Խ Ր Ա Խ Ո Յ Ծ

ՅԱՌԱՋԱԳԻՄՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ

ՀԱՅՐԵ ԳՈՐՈՎԱԼԻՅԱ

